

R O Z H O D N U T I E

Disciplinárny súd zložený z predsedníčky JUDr. Anežky Kellovej a členov JUDr. Emílie Zimovej a Evy Schweitzerovej v disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. V K sudkyni Okresného súdu K , zastúpenej JUDr. T S , advokátom v K M , z návrhu ministra spravodlivosti č. 10456/2003 -10 z 22.8.2003, takto

r o z h o d o l :

JUDr. V K , predsedníčka senátu Okresného súdu K , sa uznáva vinnou z disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods.1 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslodiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon), ktorého sa dopustila tým,

že

na pojednávaní Okresného súdu K dňa 23. októbra 2001 vo veci č. k. 29 C 500/97 nedovolila účastníkovi konania - navrhovateľovi O B použitie diktafónu, ktorým chcel nahrávať priebeh pojednávania a to tak, že na žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľa , aby bolo jej klientovi umožnené použitie diktafónu odpovedala, že použitie diktafónu nepovoľuje , z čoho vyplýva, že konala v rozpore s platnými právnymi predpismi a svojim konaním vzbudila oprávnené pochybnosti o svedomitosti sudcu pri rozhodovaní , a za čo sa jej

u k l a d á

disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. a/ zák. , a to
n a p o m e n u t i e .

O d ô v o d n e n i e :

Minister spravodlivosti podal dňa 22. augusta 2003 návrh na začatie disciplinárneho konania proti JUDr. V K (ďalej len sudkyňa) za disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1, 2 zák., ktorého sa mala dopustiť tým, že na pojednávaní Okresného súdu K dňa 23. októbra 2001 vo veci č. k. 29 C 500/97 nedovolila účastníkovi konania - navrhovateľovi O B použitie diktafónu, ktorým chcel nahrávať priebeh pojednávania a to tak, že na žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľa, aby bolo jej klientovi umožnené použitie diktafónu odpovedala, že použitie diktafónu nepovoľuje a pred týmto pojednávaním na základe dopytu príslušníka Zboru väzenskej a justičnej správy Slovenskej republiky uskutočneného 15 minút pred týmto pojednávaním, či povolojuje u O B na pojednávaní diktafón, rozhodla záporne, z čoho vyplýva, že konala v rozpore s platnými právnymi predpismi tým, že prekročila zákonom ustanovené možnosti obmedzenia práva na prijímanie informácií priznaného Ústavou Slovenskej republiky a naplnila pojmové znaky závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 zák.

Sudkyňa vo svojom písomnom vyjadrení (z 9. septembra 2003) žiadala, aby bola spod disciplinárneho obvinenia oslobodená. Uviedla, že skutkom ako je popísaný v návrhu sa nemohla dopustiť disciplinárneho previnenia, zvlášť nie závažného, keď v návrhu sa neuvádza a nezdôvodňuje, v čom sa vidí jeho zvýšená škodlivosť a v čom má táto spočívať. K veci udala, že išlo o jej procesné opatrenie v zmysle § 116 ods. 2 OSP na zabezpečenie nerušeného priebehu pojednávania. Týmto opatrením nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv účastníka a to aj preto, že predmetné pojednávanie z dôvodov vznesenej námietky zaujatosti bolo ihneď po otvorení odročené a že účastník, O B diktafón na pojednávaní nemal a teda objektívne ho nemohol použiť a to aj za stavu, že by rozhodla inak. Súčasne zdôraznila, že nemala právo vydávať akékoľvek príkazy justičnej stráži a v tom ani príkazy na odobratie, či vrátenie diktafónu. Pokiaľ na nečakanú telefonickú otázku, v čase prípravy na pojednávanie, príslušníkovi justičnej stráže odpovedala, že použitie diktafónu na pojednávaní nedovolí, nešlo o úkon, či opatrenie vykonané v rámci pojednávania, po otvorení pojednávania.

Súčasne poukázala na to, že základné právo O B na slobodné vyhľadávanie informácií, podľa nálezu Ústavného súdu SR II. ÚS 26/02 zo dňa 10.6.2003, bolo porušené opatrením príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže SR pred začatím pojednávania a nie opatrením súdu.

Pri posudzovaní veci a rozhodovaní o návrhu žiadala prihliadnúť na svoje vyjadrenie k sťažnosti O B podanej na Ústavný súd SR. V tomto vyjadrení okrem iného poukázala na čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a/, čl. 26 ods. 1, 2, § 46 ods. 1, Ústavy SR, na § 34 ods. 3 zák. č. 385/2000

Z. z., § 116 ods.1,2 OSP so záverom, stručne povedané, že právo na informácie a ich slobodné vyhľadávanie O B nebolo porušené. Toto právo v občianskom právnom procese (pri možnosti účastníka nahliadnúť do spisu, vyžadovať odpisy, robiť si výpisy, a pod.) nemožno zužovať na právo vykonať zvukový záznam za použitia nahrávacej techniky, diktafónu. Napokon vyslovila názor, že i keď v § 34 ods. 3 zák. č. 385/2000 Z. z. nie je výslovne uvedený pojem „zvukový záznam“, pri logickom výklade treba mať za to, že aj jeho použitie, tak ako uskutočnenie obrazových záznamov, obrazových a zvukových prenosov, patrí do rozhodovacieho práva sudcu, ktorý pojednávanie vedie.

Právny zástupca sudkyne na ústnom pojednávaní zotrval na jej vyjadreniach. Zvlášť upriamoval pozornosť súdu na možnosť vzniku komplikovaných situácií uskutočňovania zvukových záznamov jedným z účastníkov konania, lebo druhá strana s tým nemusí súhlasiť. Dôvodil, že preto nemôže všeobecne platiť, že odopretím práva nahrávania priebehu pojednávania došlo k zásahu do práv a slobôd účastníkov. Navyše žiadal súd skúmať, či návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný včas, v dvojmesačnej lehote stanovenej v § 120 ods. 5 zák. č. 385/2000 Z. z. Osobitne tiež zdôraznil, že sudkyňa pri vstupe účastníka do súdnej budovy, nerozhodovala o tom, či povoľuje alebo nepovoľuje použitie diktafónu, hovorila v budúcom čase a nie s účastníkom konania.

Navrhovateľ zotrval na podanom návrhu s tým, že tento bol podaný včas, lebo o konaní sudkyne sa minister dozvedel dňa 17. júla 2003, na operatívnej porade od generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže a z nálezu Ústavného súdu č. ÚS 26/02-37, ktorý tam oboznámil. Na dôkaz toho jeho zástupkyňa predložila záznam z tejto operatívnej porady. Pri rozhodovaní ďalej žiadal prihliadnúť na nález ÚS SR sp. zn. II, ÚS 7/2000 z 12. septembra 2000 a ÚS č. 28/96, ktorý rieši vzťah článku 26 ods. 4 Ústavy SR s opatrením sudcu o vedení priebehu konania.

Podľa § 116 zák. o sudcoch disciplinárnym previnením je zavinené nespĺnenie alebo porušenie povinností sudcu, správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti sudcu, o svedomitosti a nestrannosti sudcu pri rozhodovaní, o nezáujatosti sudcu voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných prieťahov (ods. 1, veta prvá). Závažným disciplinárnym previnením je vedomé porušenie povinností sudcu rozhodovať nestranne a nezáujato. Konanie uvedené v odseku 1 je závažným disciplinárnym previnením, ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob

konania, mieru zavinenia , opakovanie alebo iné priťažujúce okolnosti je škodlivosť zvýšená

Disciplinárny súd pri nespornom skutkovom stave , (doloženom okrem zhodných prejavov účastníkov aj zápisnicou z inkriminovaného pojednávania, nálezom Ústavného súdu SR č. II. ÚS 26/02)dospel k záveru, že sudkyňa konaním uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia naplnila skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 , v druhej alternatíve - správaním, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti o svedomitosti a nestrannosti sudcu pri rozhodovaní a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo .

Medzi základné zložky osobnosti , ktoré sú chránené zákonom patrí aj hlasový prejav fyzickej osoby. Zvukový záznam fyzickej osoby, podľa § 12 ods. 1 Obč. zák., sa môže vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením. Privolenie nie je potrebné , ak sa použijú (o. i.) zvukové záznamy na **úradné účely na základe zákona**. Bez privolenia fyzickej osoby (tiež voľne povedané) sa zvukové záznamy môžu vyhotoviť a použiť primeraným spôsobom **tiež** na vedecké a umelecké účely a pre tlačové , filmové , rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby .

Pri tejto úprave treba pripustiť, že sudca môže logickým výkladom dospieť k takému právnemu názoru, že k použitiu záznamovej technicky na pojednávaní je potrebný súhlas sudcu, ktorý pojednávanie vedie, a že rozhodnutie o tom patrí v zmysle § 34 ods. 3 zák. , do jeho rozhodovacej právomoci. Prínajmenšom, treba pripustiť taký názor, že osoby ktorých hlasový prejav má byť snímaný budú o tom **aspoň** upovedomené, to pochopiteľne, ak ide o snímanie hlasu na pojednávaní tak sudcom, ktorý pojednávanie vedie.

Za nenáležitú a celkom jednoznačne v rozpore s ústavným právom na slobodné prijímanie a rozširovanie informácií totiž nemožno a priori a jednoznačne označiť každé opatrenie sudcu, ktorým nepovolil vyhotovovanie zvukového záznamu z priebehu pojednávania resp. jeho časti, alebo obmedzil dočasne jeho použitie, šírenie na určitú dobu. Súd má totiž dbať aj na to, aby svedkovia , ktorí neboli na pojednávaní ešte vypočutí, neboli prítomní na pojednávaní (§ 117 OSP).Oboznámenie nepočutého svedka so zvukovým záznamom predchádzajúceho, by ho takto vlastne sprítomnilo, to s možnosťou vplyvu na účel konania. Preto principiálne nemožno vylúčiť, že v určitých, hoci **výnimočných** prípadoch, pre konkrétne okolnosti, že vylúčenie možnosti použitia zvukovej techniky bude primerané a opodstatnené.

Podľa disciplinárneho súdu takýto názor, ktorý bol podstatou obrany sudkyne a ktorý možno zaradiť do rozhodovania (§ 29a ods. 1 zák. - za rozhodovanie nemožno sudcu stíhať a nevzťahuje sa to len na meritum veci) obstojať aj pri náleze ÚS 26/02-37 ako aj náleze č. II. ÚS/2000. Prvým z uvedených nálezov, hoci to bolo predmetom posudzovania nebolo nerozhodnuté, že sudkyňa svojim opatrením porušila základné právo sťažovateľa na informácie (celkom zrejme aj preto, že chýbala bezprostredná príčinná súvislosť). Teda a contrario platí, že ho neporušila. Napokon v oboch náleзоch ide o rozhodnutie v konkrétnych veciach a to takého charakteru, ktorý (na rozdiel od nálezu o nesúlade medzi právnymi predpismi) nemá povahu všeobecne záväzného právneho prepisu (zák. č. 1/1993 Z. z.), hoci všeobecne poučný je právne záväzný len pre konkrétnu vec.

Za tohto stavu disciplinárny súd vychádzal z toho, že sudkyňa sa nedopostila disciplinárneho samotným odopretím súhlasu k použitiu diktafónu, ale spôsobom akým to urobila.

Opatrenie, ktoré môže predseda senátu prijať podľa § 116 ods. 2 OSP má smerovať k zabezpečeniu účelu pojednávania a aby prebiehalo dôstojne a výchovne. Týmto atribútom musí zodpovedať aj samotné opatrenie sudcu. Nemôže a nemalo by vyznieť ako svojvôľa. V prípade potreby by malo byť odôvodnené, vyargumentované a pôsobiť presvedčivo ako spravodlivé a nevyhnutné, najmä ak sa ním obmedzujú práva.

Podľa názoru disciplinárneho senátu, reakcia sudkyne na žiadosť účastníka o použitie diktafónu za stavu, že tomuto bolo zrejme, že mala podiel na opatrení justičnej stráže, nebola adekvátne. Rázne a ničím nezodôvodnené odmietnutie mohlo (a aj sa tak stalo) vzbudiť nedôveru, že konanie pod jej vedením bude spravodlivé, postup nestranný, a že také bude aj rozhodnutie vo veci. Týmto správaním, ktoré bolo aj súčasťou návrhu, došlo k naplneniu skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 zák. Za súčasť skutku podliehajúci pod disciplinárnu zodpovednosť súd nepovažoval jej rozhovor s členom justičnej stráže, lebo nesmeroval priamo k účastníkovi a svojim obsahom nemal mať žiaden vplyv na postup a opatrenie prijaté príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže SR. Návrh na začatie disciplinárneho konania bol pri dôkazoch predložených navrhovateľom podaný včas. Ďalšie dokazovanie, pri neexistencii všeobecného záväzného prepisu, podľa ktorého by bol predseda súdu povinný oznamovať ministrom, že na ÚS SR

prebieha konanie týkajúce sa rozhodnutia vydané služobným súdom, by aj za ďalšieho dokazovania celkom zrejme neprinieslo očakávané výsledky. Pri okamžitej reakcii navrhovateľa na obsah dotknutého nálezu, je priam nepravdepodobné preukázať, že o ňom vedel skôr. A napokon zánik disciplinárnej zodpovednosti podľa § 118 zák. zákon viaže len na objektívnu lehotu .

Pri tomto závere za primerané disciplinárne opatrenie považoval súd napomenutie.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na podpísanom disciplinárnom súde.

V Bratislave dňa 21. novembra 2003.

JUDr. Anežka Kellová, v.r.
predsedníčka disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia:

